

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ  
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ  
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδοτήσεως: 101/2016**

**ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ  
(ΤΜΗΜΑ Γ΄)**

**Συνεδρίαση της 18<sup>ης</sup> Απριλίου 2016**

**ΣΥΝΘΕΣΗ :**

**Πρόεδρος:** Βασιλική Δούσκα, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

**Μέλη :** Ευγενία Βελώνη, Νίκη Μαριόλη, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Αθηνά Αλεφάντη, Βασιλική Παπαθεοδώρου Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους,

**Εισηγητής:** Παναγιώτης Αθανασούλης, Πάρεδρος ΝΣΚ( γνώμη χωρίς ψήφο)

**Αριθμός ερωτήματος:** Το με αρ. πρωτ. 121868/767/22-12-2015 ερώτημα της Διεύθυνσης Προστασίας Δασών & Αγροτοπεριβάλλοντος υπογραφόμενο από τον Αναπληρωτή Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, όπως διευκρινίστηκε με το υπ'αριθμ. πρωτ. 386/5-2-2016 έγγραφο της ως άνω Διεύθυνσης.

**Ερώτημα:** α) Αν η υπ'αριθμ. 424/1866 απόφαση του Αρείου Πάγου είναι τίτλος έναντι του Ελληνικού Δημοσίου σύμφωνα με το εδάφιο (γ) της παραγράφου 1 του Τμήματος Ι του άρθρου 10 ν. 3208/2003.

β) Αν, ενόψει του ότι η διάταξη της παραγράφου ζ της περ. ΙΙΙ του άρθρου 10 παρ.1 του ν. 3208/2003 (Α' 303) που προσετέθη με το άρθρο 43 παρ. 5 του

ν. 4280/2014 (Α' 159) αναφέρεται μόνο σε άδειες του Υπουργού Γεωργίας, καταλαμβάνει και τις εκδοθείσες μετά το έτος 1955 άδειες από τους Νομάρχες στους οποίους μεταφέρθηκε με το ν. 3200/55 (Α' 97) η σχετική αρμοδιότητα;

-----

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ ) γνωμοδότησε ως εξής:

### **Ιστορικό**

1. Το ερώτημα ετέθη από την Υπηρεσία μετά από αίτηση του ΒΤ να ανακληθούν τα εκδοθέντα από Δασαρχείο Λαμίας πρωτόκολλα Διοικητικής Αποβολής από διακατεχόμενη δασική έκταση στη θέση «Παληοπαναγιά» Λιμογαρδίου Λαμίας και να αναγνωριστεί αυτή ως ιδιωτική.

Κατά τους ισχυρισμούς του αιτούντος, το δικαίωμα του προκύπτει από μια σειρά δικαστικών αποφάσεων με προεξάρχουσα την υπ' αριθμ. 424/1866 του Αρείου Πάγου, η οποία απέρριψε αναίρεση κατά της υπ' αριθμ. 435/1864 απόφασης του Εφετείου Πατρών.

Με την τελευταία αυτή απόφαση έγινε δεκτή έφεση του Δήμου Λαμίας απώτερου δικαιοπαρόχου του αιτούντος ΒΤ και απερρίφθη διεκδικητική αγωγή του Εκκλησιαστικού Ταμείου κατ' αυτού, αναγνωρισθείσης της επί της εκτάσεως ιδιοκτησίας του.

2. Στη δίκη το Ταμείο εκπροσωπήθηκε από το Δημόσιο, εκρίθη δε ότι η επίδικη έκταση δεν περιήλθε στην κυριότητα του Δημοσίου δικαιώματι πολέμου, για το λόγο ότι σύμφωνα με το πρωτόκολλο της 3<sup>ης</sup> Φεβρουαρίου 4/16 Ιουνίου 1830, 18/30 Αυγούστου 1830 και τη συνθήκη της 27 Ιουνίου/ 9 Ιουλίου 1832 τα εκείθεν του Σπερχειού μέρη της Ελλάδος παρεχωρήθησαν στο Ελληνικό Κράτος, επιφυλαχθέντος εις τους ιδιοκτήτας Οθωμανούς του δικαιώματος να εκποιήσουν τα κτήματά τους.

Επί της αναιρέσεως που άσκησε κατά της απόφασης το Εκκλησιαστικό Ταμείο εξεδόθη η προαναφερθείσα 424/1866 απόφαση του Αρείου Πάγου, η οποία την απέρριψε κρίνοντας επί σχετικού λόγου αναιρέσεως ότι από προφανές λάθος η αναιρεσιβαλλόμενη ανέφερε στο διατακτικό της την αγωγή ως αγωγή του Δημοσίου, ενώ σαφώς πρόκειται για αγωγή του Εκκλησιαστικού Ταμείου.

Όπως προκύπτει από το ερώτημα όπως αυτό διευκρινίστηκε, ενώ το Δασαρχείο Λαμίας είναι της άποψης ότι η πιο πάνω απόφαση του Αρείου Πάγου δεν εμπλέκει στην αντιδικία το Ελληνικό Δημόσιο, η Υπηρεσία θεωρεί ότι θα πρέπει να διευκρινιστεί αν δεσμεύεται το Δημόσιο από το δεδικασμένο, ζητάει μάλιστα να ληφθεί υπόψιν και η – κατά την άποψή της σχετική – υπ' αριθμ. 148/1975 γνωμοδότηση ΝΣΚ. Σημειωτέον ότι η τελευταία αυτό που έκρινε, ήταν ότι το Εκκλησιαστικό Ταμείο είναι διάφορο νομικό πρόσωπο του δημοσίου και ότι το Δημόσιο εκπροσωπεί δικαστικά το Ταμείο.

3. Εξάλλου, εξεδόθη η υπ' αριθμ. 40373/14-6-1961 απόφαση του Νομάρχη Φθιώτιδας με την οποία ήρθη η απαγόρευση κατατμήσεως σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ.1 ν. 3250/24 και επετράπη η πώληση του αγροκτήματος «Παλαιοπαναγιά» Λιμογαρδίου, συνολικής εκτάσεως 3.898 στρεμμάτων, το οποίο εξαιρέθηκε υπέρ ιδιωτών δυνάμει της υπ' αριθμ. 58/1955 απόφασης της Επιτροπής Απαλλοτριώσεων Λαμίας, πώληση που έγινε με το υπ' αριθμ. 7583/10-11-1962 συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Λαμίας Ζάχου Πολιτόπουλου.

### **Νομοθετικό πλαίσιο**

4. Στο άρθρο 10 παρ. 1 του ν. 3208/2003 «Προστασία των δασικών οικοσυστημάτων, κατάρτιση δασολογίου, ρύθμιση εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί δασών και δασικών εν γένει εκτάσεων και άλλες διατάξεις» (Α' 303), όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 43 παρ. 2, 3, 4 και 5 του ν. 4280/2014 «Περιοχή Περιβαλλοντικής Αναβάθμισης/ΔΑΣΗ (Α' 159), ορίζεται ότι:

#### *«Άρθρο 10*

*1. Το Δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα κυριότητας σε δάση, δασικές εκτάσεις και στις εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου που <sup>1</sup>:*

*Ι. Αναγνωρίστηκαν ως ιδιωτικά: α)... β)... γ) Με αμετάκλητες αποφάσεις των πολιτικών δικαστηρίων, στις οποίες διάδικος αρχικός ή κατά παρέμβαση, ήταν το Ελληνικό Δημόσιο.*

<sup>1</sup> Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 55 παρ. 11 του ν. 4030/2011 (Α' 159), αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 43 παρ. 1 του ν. 4280/2014 (Α' 159). Η αναφορά «του παρόντος νόμου» αναφέρεται στο ν. 998/1979, όπως ισχύει.

II. Παραχωρήθηκαν κατά κυριότητα: α) ... β) ... γ) ...

III. Περιήλθαν κατά κυριότητα: α) ... β) ... γ) ... δ) ... ε) ... στ) ... ζ) Κατόπιν αδείας του Υπουργού Γεωργίας κατ' εφαρμογή του άρθρου 2 του από 3.9.1924 νομοθετικού διατάγματος που κυρώθηκε με το άρθρο μόνο του ν. 3250/1924 (Α' 324), εφόσον η άδεια μεταβίβασης δεν ανακλήθηκε ούτε ακυρώθηκε με δικαστική απόφαση».

5. Στο άρθρο 2 του από 3-9-1924 ν.δ/τος που κυρώθηκε με το άρθρο μόνο του ν. 3250/1924 «Περί κυρώσεως του από 3 Σεπτεμβρίου 1924 νομοθετικού διατάγματος «περί απαγορεύσεως δικαιοπρασιών επί ακινήτων» (Α' 324), ως ίσχυε πριν αντικατασταθεί, ορίζεται ότι:

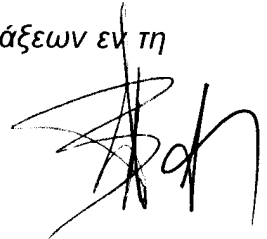
«Άρθρο 2

1. Απαγορεύεται επίσης επί ποινή απολύτου ακυρότητος πάσα δικαιοπραξία εν ζωή δι' ής μεταβιβάζεται η κυριότης ή συνιστάται έτερον εμπράγματον δικαίωμα επί αγροτικών ακινήτων, εκτάσεως ανωτέρας των τριακοσίων στρεμμάτων είτε μερικώς δια κατατμήσεως εις τμήματα ελάσσονα των 300 στρεμμ., είτε ολικώς, εκτός των κειμένων εις την Επτάνησον, Πελοπόννησον, Κρήτην, και τας νήσους Αιγαίου, πλην της Ευβοίας.

2. Αι απαγορεύσεις του προηγούμενου εδαφίου δύνανται ν' αρθώσι δι' αποφάσεως μεν του Υπουργού της Γεωργίας εις συγκεκριμένας περιπτώσεις, ιδία προς εκουσίαν μεταβίβασιν εις τους κατά την αγροτικήν νομοθεσίαν δικαιούμενους αποκαταστάσεως, μετά γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Εποικισμού, της αποφάσεως δημοσιευομένης εφ' άπαξ εις μίαν εφημερίδα της πρωτεύουσας του νομού, ένθα κείται το κήμα, και, εν ελλείψει τοιαύτης, εις μίαν εφημερίδα της πρωτευούσης του Κράτους, δια Διατάγματος δε δι' ωρισμένας κατηγορίας κτημάτων κατ' είδος ή κατ' έκτασιν καθ' όλον το Κράτος ή εις ωρισμένην περιφέρειαν, μετά γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Εποικισμού...3...4...».

6. Στο άρθρο μόνο του ν. 2148/1952 περί «τροποποιήσεως του Νόμου 3250/1924 «περί απαγορεύσεως δικαιοπρασιών επί ακινήτων» (Α' 153), όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 73 παρ. 3 του ν.δ/τος 2185/1952, ορίζεται ότι:

«1) Αι παράγραφοι 1,2 και 3 του άρθρου 2 του Ν. 3250/1924 αντικαθίστανται ούτω: «1. Απαγορεύεται επί ποινή απολύτου ακυρότητος η δια πράξεων εν τη



ζωή καθ' οιανδήποτε τρόπον μεταβίβασις ή διανομή ή σύστασις οιουδήποτε εμπραγμάτου δικαιώματος επί αγροτικών ακινήτων ανηκόντων εις φυσικά πρόσωπα και Νομικά πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου ως προς την πέραν των 250 στρεμμάτων έκτασιν κατ' ιδιοκτήτην. 2. Το αυτό ισχύει και επί κτημάτων οιασδήποτε εκτάσεως ανηκόντων εις την εκκλησιαστικήν εν γένει περιουσίαν και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου. 3. Αι απαγορεύσεις των προηγουμένων παραγράφων δύνανται ν' αρθώσι δι' αποφάσεως του Υπουργού της Γεωργίας μετά γνώμην του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Εποικισμού δημοσιευομένης εις μίαν Εφημερίδα της Πρωτευούσης του Νομού ένθα κείται το κτήμα και εν ελλείψει τοιαύτης εις μίαν Εφημερίδα της Πρωτευούσης του Κράτους».

2) Άδειαι περί μεταβιβάσεως ή διανομής ή συστάσεως ετέρου εμπραγμάτου δικαιώματος επί ακινήτων εκδοθείσαι βάσει της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του Νόμου 3250/1924 θεωρούνται ανακληθείσαι από της 9<sup>ης</sup> Ιανουαρίου 1952 ημερομηνίας αφ' ης ίσχυσεν η υπ' αριθμ. 3947/7.1.52 απόφασις του Υπουργού Γεωργίας.

3) Η ισχύς του παρόντος Νόμου άρχεται από της δημοσιεύσεως αυτού εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

7. Τέλος στο άρθρο 1 του ν. 3200/1955 «Διοικητική αποκέντρωση περί αρμοδιοτήτων νομαρχών κ.λ.π.» (Α' 97)

« Άρθρο 1.

*Μεταβίβασις υπουργικών αρμοδιοτήτων.*

1. *Επι σκοπώ εκπληρώσεως της εν άρθρω 99 του Συντάγματος επιταγής, ο Νομάρχης ασκεί αποκλειστικώς τας κατά τας εκάστοτε ισχυούσας διατάξεις αρμοδιότητας των Υπουργών Εσωτερικών, Εθν. Παιδείας και Θρησκευμάτων, Οικονομικών, Εμπορίου, Βιομηχανίας, Συγκοινωνιών και Δημ. Εργων, Γεωργίας Κοινωνικής Προνοίας και Εργασίας πλήν των κατά τον παρόντα νόμον εξαιρουμένων. Ως υπουργικαί αρμοδιότητες νοούνται εξαιρουμένων. Ως υπουργικαί αρμοδιότητες νοούνται και αι αποφασιστικαί αρμοδιότητες ασκούν κατά τας εκάστοτε ισχυούσας διατάξεις οι προϊσταμένοι των κεντρικών υπηρεσιών των Υπουργείων.*

2. Εξαιρούνται: α) αι αρμοδιότητες επι αντικειμένων δια την ρύθμισιν των οποίων απαιτείται κοινή απόφασις πλειόνων Υπουργών. β) αι κανονιστικά αρμοδιότητες επι αντικειμένων γενικωτέρας σημασίας, χαρακτηριζομένων εκάστοτε ως τοιούτων δια κοινής αποφάσεως του αρμοδίου Υπουργού των και των Υπουργών Συντονισμού και Εσωτερικών. γ) αι αρμοδιότητες επι αντικειμένων αφορώντων εις πλείονας νόμους.

«Αντικείμενα αφορώντα ομόρους νομούς, εφ' όσον δεν εμπίπτουν εις τας λοιπάς εξαιρέσεις της παρούσης παραγράφου, δύνανται να ρυθμίζωνται διά κοινών αποφάσεων των οικειων νομαρχών».

δ) αι αρμοδιότητες αι αφορώσαι εις υπηρεσίας ή έργα γενικωτέρας σημασίας, καθοριζόμενα εν εκάστη συγκεκριμένη περιπτώσει δια κοινής αποφάσεως του αρμοδίου Υπουργού και των Υπουργών Συντονισμού και Εσωτερικών. ε) αι αρμοδιότητες αι αφορώσαι εις την εν γένει κατάστασιν του προσωπικού δημοσίου δικαίου υπηρεσιών ή των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή των αυτοδιοικουμένων οργανισμών, πλήν εκείνων αίτινες δια ρητών διατάξεων ανατίθενται εις τον Νομάρχην.

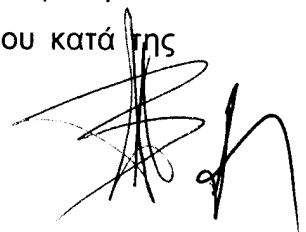
στ) αρμοδιότης ορισθησόμεναι εφ' άπαξ καθ' Υπουργείον δια β. διατάγματος εκδιδομένου το βραδύτερον μέχρι 30 Ιουνίου 1955 προτάσει του Προέδρου της Κυβερνήσεως, του αρμοδίου Υπουργού και των Υπουργών Συντονισμού και Εσωτερικών.»

### **Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων.**

Από τις προπαρατιθέμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, συνάγονται τα ακόλουθα:

8. Κατά τη σαφή διατύπωση του άρθρου 10 παρ. 1 Τμήμα Ι εδ. γ του ν. 3208/2003, το Ελληνικό Δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα κυριότητας επί δασών και δασικών εκτάσεων που αναγνωρίστηκαν με αμετάκλητη δικαστική απόφαση στις οποίες διάδικος, αρχικώς ή κατά παρέμβαση, ήταν το Ελληνικό Δημόσιο.

Η στο ερώτημα διαλαμβανόμενη υπ' αριθμ. 424/1866 απόφαση του Αρείου Πάγου έκρινε επί αναιρέσεως του Εκκλησιαστικού Ταμείου κατά της



υπ' αριθμ. 435/1864 απόφασης του Εφετείου Πατρών, με την οποία είχε απορριφθεί η από 12 Αυγούστου 1850 αγωγή του Εκκλησιαστικού Ταμείου με την οποία διεκδικούσε έναντι του Δήμου Λούλια έκταση η οποία αποτελούσε λειβάδι ανήκον προ της επανάστασης στο «Μονήδριο Παλαιοπαναγιά».

Το διάδικο Εκκλησιαστικό Ταμείο, αναφερόμενο και ως Παλαιό Εκκλησιαστικό Ταμείο, είναι Ν.Π.Δ.Δ. που ιδρύθηκε εκ των συνδεδασμένων διατάξεων των επεχόντων ισχύ νόμου Δ/των: α) Δ/μα 4/12/1834 «περί της ιδιοκτησίας των εν τοις Μοναστηρίοις μοναχών»(ΦΕΚ41), β) Δ/μα της 25/8/1835 «περί των εν τω Βασιλείω Μοναστηρίων», γ) Δ/μα της 26/4/1834 «περί ιδιοκτητών μοναστηρίων και εκκλησιών», δ) Δ/μα της 20/5/1836 «περί των εκκλησιαστικών κτημάτων»(ΦΕΚ22), ε) Δ/μα της 13/7/1838 και ζ) Δ/μα της 29/4/1843 και στο οποίο μεταβιβάστηκε άπασα η περιουσία των διαλυθεισών Μονών. Η εν λόγω περιουσία είναι ανεξάρτητη και διακεκριμένη από την περιουσία του Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα δε με το άρθρο 1 του από 29/4/1843 Διατάγματος ανετέθη στον Υπουργό των Οικονομικών η διαχείριση αυτής ως και η δικαστική της εκπροσώπηση(Γνμδ. ΝΣΚ 148/1975).

Το Εκκλησιαστικό αυτό Ταμείο εξακολουθεί υφιστάμενο και εκπροσωπείται πάντοτε από τον Υπουργό των Οικονομικών σύμφωνα με το άρθρο 1 και 2 του Κ.Διατάγματος 26/6/1944 «Περί Κώδικος Νόμων περί δικών του Δημοσίου» ως ίδιο ΝΠΔΔ διάφορο του Ελληνικού Δημοσίου (σχετικές οι υπ'αριθμ. 4462/1976 Εφετείου Αθηνών, 687/2007 Εφετείου Πειραιώς, 489/2006 Εφετείου Πειραιώς, 837/2012 Μονομελές Πρωτοδικείο Πειραιώς).

Εξάλλου με τη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 3 του ΑΝ. 1539/1938 «Περί προστασίας των δημοσίων κτημάτων» ορίζεται ότι γίνεται αναλογική εφαρμογή των διατάξεων περί δημοσίων κτημάτων στα ακίνητα των διαλελυμένων μονών που περιήλθαν και ανήκουν στο Παλαιό Εκκλησιαστικό Ταμείο.

Στις υπό κρίση ανωτέρω αναφερθείσες αποφάσεις, το Ελληνικό Δημόσιο δεν υπήρξε διάδικο και δεν εκπροσωπήθηκε ως τοιοῦτο. Παρέστη μόνο εκπροσωπούν το Εκκλησιαστικό Ταμείο και όπως ρητά αναγράφεται και στην υπ'αριθμ. 424/1866 απόφαση του Αρείου Πάγου, η αναγραφή στο διατακτικό της 435/1864 απόφασης του Εφετείου Πατρών ότι απορρίπτει την από 12.8.1850 αγωγή του Ελληνικού Δημοσίου την οποία είχε ασκήσει το

Εκκλησιαστικό Ταμείο, είναι προφανές «γραφικό λάθος» από το οποίο μάλιστα δεν δύναται και να παραχθεί λόγος αναιρέσεως. Εξάλλου είναι εντελώς αδιάφορο εάν στο σκεπτικό της υπ' αριθμ. 435/1864 απόφασης του Εφετείου Πατρών, εκδοθείσης επί της άνω από 12.8.1850 αγωγής του Παλαιού Εκκλησιαστικού Ταμείου, εξετάστηκαν και ισχυρισμοί που θα μπορούσαν να είχαν προταθεί και από το Ελληνικό Δημόσιο εάν αυτό είχε ασκήσει την αγωγή, εφόσον αυτό δεν ήτο διάδικο.

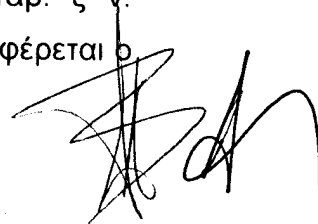
Κατόπιν των ανωτέρω, η υπ' αριθμ. 424/1866 αμετάκλητη απόφαση του Αρείου Πάγου δεν δύναται να αποτελέσει τίτλο έναντι του Ελληνικού Δημοσίου σύμφωνα με το εδάφιο (γ) της παραγράφου Ι του Τμήματος Ι του άρθρου 10 ν. 3208/2003

9. Με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 1 του ν. 3250/1924 απαγορεύτηκε η μεταβίβαση αγροτικών ακινήτων, έκτασης μεγαλύτερης των τριακοσίων στρεμμάτων. Η απαγόρευση αυτή μπορούσε να αρθεί με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας για μεταβιβάσεις στους κατά την αγροτική νομοθεσία δικαιούμενους αποκατάστασης.

10. Με τις διατάξεις του άρθρου μόνου του ν. 2148/1952 τροποποιήθηκαν οι ως άνω διατάξεις ως προς την απαγόρευση μεταβίβασης, η οποία ισχύει πλέον για την πέραν των 250 στρεμμάτων έκταση κατά ιδιοκτήτη, διατηρήθηκε δε το δικαίωμα του Υπουργού Γεωργίας για άρση της απαγόρευσης μεταβίβασης των εκτάσεων αυτών. Με τις ίδιες διατάξεις ορίστηκε ότι άδειες περί μεταβίβασης ακινήτων που εκδόθηκαν βάσει της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3250/1924, θεωρούνται ανακληθείσες από 9-1-1952.

11. Η προαναφερθείσα αρμοδιότητα του Υπουργού Γεωργίας να αποφασίζει για την άρση της απαγόρευσης μεταβίβασης στους κατά την αγροτική νομοθεσία δικαιουμένους αποκατάστασης είχε μεταβιβαστεί με το άρθρο 1 ν. 3200/55 στο Νομάρχη, ο οποίος την ασκούσε ανεμπόδιστα. (ΣΤΕ 1744/2012 σκ.14)

Στην υπό κρίση διάταξη του άρθρου 10 παρ. 1 περ. ΙΙΙ παρ. ζ ν. 3208/2003 που προσετέθη με το άρθρο 43 παρ. 5 ν. 4280/2014 αναφέρεται ο



Υπουργός Γεωργίας και όχι ο Νομάρχης, ο οποίος όμως ουδέποτε αποκλείστηκε της αρμοδιότητας αυτής.

Θα μπορούσε λοιπόν ευθύς εξ αρχής να υποστηριχθεί ότι ο Νομάρχης στον οποίο μεταβιβάστηκε η αρμοδιότητα με το άρθρο 1 ν. 3200/1955 ως όργανο της κρατικής εξουσίας ουδέποτε αποκλείστηκε αυτής της αρμοδιότητας, γιατί αν ίσχυε κάτι τέτοιο ο νομοθέτης θα το όριζε ρητά. Τούτο περαιτέρω συνάγεται και εκ της τελλολογικής ερμηνείας της διάταξης, για το λόγο ότι δεν ενδιαφέρει τόσο το όργανο όσο η αρμοδιότητα αυτή καθεαυτή. Δεν απασχολεί δηλαδή το αν η αρμοδιότητα ασκείται σε επίπεδο Κεντρικής ή Αποκεντρωμένης Διοίκησης αλλά το να επιλυθεί το ιδιοκτησιακό καθεστώς και να αρθούν οι αμφισβητήσεις των δασών και δασικών εκτάσεων που εμπíπτουν στις ρυθμίσεις του. (βλ. εισηγητική έκθεση ν. 3208/2003 άρθρο 10).

Τέλος, είναι πρόδηλο, ότι η δοθείσα ερμηνεία των διατάξεων της περίπτωσης I του Τμήματος III της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 3208/2003, όπως αυτό προστέθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 43 του νόμου 4280/2014, που δόθηκε με την υπ' αριθμ. 291/2015 Γνωμοδότηση του Γ' Τμήματος του ΝΣΚ, ισχύει και για την περίπτωση που η δοθείσα άδεια κατ' εφαρμογή του άρθρου 2 του από 3.9.1924 ν. διατάγματος που κυρώθηκε με το άρθρο μόνο του ν. 3250/1924 (Α' 324), έχει εκδοθεί από τον Νομάρχη.

Ενταύθα σημειώνεται ότι, την δοθείσα με την άνω γνωμοδότηση ερμηνεία, επιβεβαιώνει και το περιεχόμενο της εκδοθείσας στην υπό κρίση περίπτωση υπ' αριθμ. 40373/14.6.1961 απόφασης του Νομάρχη Φθιώτιδας, με την οποία εδόθη η άδεια κατατμήσεως και επετράπη στη συνέχεια η πώληση του αγροκτήματος Παλαιοπαναγιά Λιμογαρδίου, εφόσον οι αναφερόμενοι ιδιοκτήτες αποδεικνύουν κυριότητα επ' αυτού, όπου ρητά αναγράφεται ότι «Εάν πρόκειται να κατατμηθεί δάσος ή δασική έκταση δέον απαραίτητως να εκδοθεί και η υπό του άρθρου 216 του Νόμου 4173» περί Δασικού Κώδικα» απαιτούμενη άδεια, πάσης σχετικής δικαιοπραξίας ούσης ακύρου άνευ τηρήσεως της προϋποθέσεως ταύτης». (Σχετική και ΣτΕ 2277/2004)

### **Απάντηση**

12. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων επί των τεθέντων ερωτημάτων, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδοτεί ομοφώνως ως εξής:

Αρνητικά επί του πρώτου ερωτήματος ήτοι, ότι η υπ' αριθμ. 424/1866 απόφαση του Αρείου Πάγου δεν αποτελεί τίτλο έναντι του Ελληνικού Δημοσίου σύμφωνα με την περίπτωση γ της παραγράφου 1 του Τμήματος Ι του άρθρου 10 του Ν. 3208/2003.

Επί του δευτέρου ερωτήματος, ότι η διάταξη της παρ. ζ της περ. ΙΙΙ του άρθρου 10 παρ. 1 του ν. 3208/2003 (Α' 303) που προσετέθη με το άρθρο 43 παρ. 5 ν. 4280/2014 (Α' 159), καταλαμβάνει και τις εκδοθείσες μετά το έτος 1955 άδειες από τους Νομάρχες στους οποίους μεταφέρθηκε με το ν. 3200/1955 (Α' 97) η σχετική αρμοδιότητα.

**Θεωρήθηκε**

**Αθήνα 21-4-2016**

**Η Πρόεδρος**

**Βασιλική Δούσα**

**Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.**



**Ο Εισηγητής**

**Παναγιώτης Αθανασούλης**

**Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.**